

DENET DUYURU

Vergi

AUDIT | TAX | ADVISORY

For the latest from BDO Turkey, follow us

Duyuru Tarihi : 02.09.2022
Duyuru No : 2022/089
Yayımlandığı Yer : VERGİ DÜNYASI DERGİSİ - Eylül 2022

Mehmet MAÇ
Yeminli Mali Müşavir

VERGİSEL AÇIDAN ÇALINAN veya KAYBOLAN MALLAR

ÖZET:

Mükelleflerin işletmelerine dahil malların çalınması veya izah edilemeyen bir şekilde kaybolması suretiyle meydana gelen mal eksilmelerinin vergisel boyutu bu yazımızın konusunu oluşturmaktadır.

Konuyu şöyle özetlemek mümkündür:

- Mal kaybının sebebi hırsızlık ise, çalınan malın maliyeti kanunen kabul edilmeyen gider (KKEG) olarak dikkate alınır ve bu mal için yüklenilmiş olan KDV indirilmez, indirilmişse, indirim iptaline konu edilip KKEG olarak dikkate alınır.
- Mal kaybı çalınma ile izah edilemiyorsa, malın emsal bedeli üzerinden satıldığı varsayımına göre hasılat kaydı oluşturulması, yine emsal bedeline göre KDV hesaplanması istenmektedir. Bu durumda yok olan malın maliyeti, satılan mal maliyeti olarak muhasebeleştirilebilmekte, KDV hesaplandığı için KDV indirim iptali yapılmamaktadır.

DENET DUYURU
Sayı : 2022/089

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2021 yılında 11,8 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167'dan fazla ülkede bulunan 1.728 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 97.292 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

- Bize göre hırsızlık nedeniyle sigorta şirketinden alınan tazminat, çalınmaya ilişkin KKEG tutarını azaltmalı, tazminat tutarı KKEG'den fazla ise aşan kısım vergiye tabi gelir olarak dikkate alınmalıdır. Fakat Maliye İdaresi KKEG tutarının değişmeyeceği, alınan tazminatın ise tümüyle vergiye tabi gelire dahil edilmesi gerektiği görüşündedir.
- İmalat firesi veya ticari fire kapsamındaki mal sayım noksanları kabul edilen gider olup KDV indirim iptali gerektirmez.
- Çalınan mal maliyetleri ve yüklenen KDV'ler hırsızdan alacak olarak kaydedilebilir, fakat bu alacak için şüpheli alacak karşılığı ayrılamaz, değersiz alacak muamelesi yapılamaz.
- Muvazaa halleri hariç olmak üzere, satılan mal bedelinin alınamaması hırsızlık olarak nitelendirilemez. Yasal şartları sağlamak suretiyle, tahsil edilemeyen bu alacak için şüpheli alacak karşılığı ayrılarak veya değersiz alacak sayılarak gider kaydı yapılabilir.
- Amortisman tabi iktisadi kıymetlerin çalınması halinde, aktifleştirilen değerden birikmiş amortismanın indirilmesi suretiyle bulunan net değer kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınır. Sabit kıymetin bakiye faydalı ömrüne tekabül eden KDV yüklenimi de indirim iptaline tabi tutularak KKEG işlemi görür.
- Satılmış gibi gösterilmek suretiyle çalınan mallar açısından da yukarıdaki izahat geçerlidir. Böyle bir durumda satış kayıtları düzeltilip mal çalınmasına ilişkin kayıtlar oluşturulmalıdır.

ANAHTAR KELİMELER:

Hırsızlık, çalınma, zayi, KKEG, KDV indirim iptali, tazminat, fire, mal sayım noksanları, şüpheli veya değersiz alacak, ATİK, hırsızlığın tevsiki

1. MAL KAYBININ SEBEBİ HIRSIZLIK İSE, YAPILMASI GEREKEN İŞLEMLER:

1.1. Emtianın Çalınması:

İşletmeye dahil emtia çalınmak suretiyle kaybedilmişse;

- Stok hesaplarından çıkarılıp gider kaydı yapılır ve bu gider KKEG olarak dikkate alınır.
- Çalınan mal, zayi mal niteliğindedir. KDV Kanunu'nun 30 uncu maddesinin c ve d bentleri uyarınca, hırsızlık nedeniyle zayi olan malın KDV'si indirilmez, daha önce indirilmişse indirim iptaline tabi tutulur. Bu KDV tutarı da KKEG'dir.

- Çalınan mal sonradan bulunursa, çalınmaya ilişkin kayıtların ters kayıtla iptali gerekir. Dönem kapandıktan sonra bulunma halinde malın kayıtlı değeri vergiye tabi olmayan gelir kaydedilir, iptal olunan KDV kadar KDV indirimi yapılır, bunun karşılığı da vergiye tabi olmayan gelirdir.

ÖZELGELER:

Emtia çalınması ile ilgili olarak tespit edebildiğimiz özelgeler şöyle sıralanabilir;

- Gelirler Genel Müdürlüğü'nün 24.03.1999 tarih ve 11978 sayılı olarak Aydın Valiliği'ne gönderdiği özalgede şöyle denilmiştir:

“..... çalınan emtia bedelinin vergi matrahının tespitinde zarar veya gider olarak indirilmesi mümkün bulunmamaktadır.”

“..... çalınarak zayı olan malların alımı sırasında yüklenen vergilerin indirilmiş olması halinde indirilen vergilerin, malların çalındığı dönemde verilecek katma değer vergisi beyannamesinde hesaplanan katma değer beyannamesine ilave edilmek suretiyle düzeltilmesi gerekmektedir.”

- Gelirler Genel Müdürlüğü'nün 09.02.2005 tarih ve 6279 sayılı olarak Kocaeli Valiliği'ne gönderdiği özalgede şöyle denilmiştir:

“..... çalınan mal mevcudu tutarının safi ticari kazancın tespitinde gider olarak indirimi mümkün bulunmamaktadır.”

“..... çalınan mallara ait yüklenen katma değer vergisi Kanunun 30. maddesinin (c) ve (d) bentleri gereğince hesaplanan katma değer vergisinden indirilemeyecektir. Bu mallara ait önceki dönemlerde indirim hesaplarına alınan katma değer vergisi bulunması durumunda ise söz konusu vergilerin indirim hesaplarından çıkartılarak son dönem beyannamesinde ilave edilecek katma değer vergisi olarak beyan edilmesi gerekmektedir.”

- Antalya Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 10.01.2011 tarih ve GVK.2010.99-4 sayılı özalgesinde şöyle denilmiştir:

“..... işyerinizden çalınan emtia bedelinin ve nakit para tutarının vergi matrahının tespitinde zarar veya gider olarak indirilmesi mümkün bulunmamaktadır.”

- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 08.08.2011 tarih ve 1252 sayılı özalgesinde, altın ticareti yapan bir firmadan çalınan 15 kg altın ile ilgili olarak, bu altının maliyetinin gider kaydedilemeyeceği, külçe altın teslimleri KDV Kanunu'nun 17/4-g maddesi uyarınca KDV'den müstesna

olması nedeniyle, KDV açısından yapılacak bir işlem bulunmadığı görüşlerine yer vermiştir.

DANIŞTAY'IN GÖRÜŞÜ:

İşletmeye dahil malların, mükellefin sorumluluğunda bulunduğu, dolayısıyla bunların çalınması halinde vergi eksilmesi olmaması gerektiği görüşü Danıştay tarafından da benimsenmektedir.

Nitekim çalınan mal bedelini, mahkemeden alınan ilama dayanılarak ticari kazançtan indirilemeyeceği yönünde Danıştay kararı ¹ vardır.

1.2. Amortisman Tabi İktisadi Kıymet (ATİK) Çalınması :

İşletmeye dahil olan bir ATİK'in çalınması halinde ;

- ATİK'in aktifteki değeri alacak, birikmiş amortismanı borç kaydedilir. Aktif değeri ile birikmiş amortisman eşit ise bu kayıt gelir veya gider etkisi meydana getirmez. Birikmiş amortismanın tutarı ATİK'in aktif değerinden az ise, aradaki fark KKEG olarak dikkate alınır.
- Çalınma (zayi) olayı ATİK'in faydalı ömrü dolduktan sonra meydana gelmişse, KDV açısından yapılması gereken bir işlem yoktur. ATİK faydalı ömrü devam ederken çalınmışsa, faydalı ömrün henüz tamamlanmamış olan kısmına isabet eden KDV yüklenim bölümünün indirim iptaline konu edilmesi gerekmektedir.

KDV Genel Uygulama Tebliği'nin III/C-2 bölümünde ATİK'lerin zayi olması konusunda aşağıdaki açıklamalar yer almakta olup, çalınmak suretiyle meydana gelen kayıplar “zayi” sayıldığı için bu açıklamalar ATİK hırsızlığını da kapsamaktadır.

“..... 213 sayılı Kanunun 315 inci maddesine göre Maliye Bakanlığınca belirlenen faydalı ömürlerini tamamladıktan sonra zayi olan veya istisna kapsamında teslim edilen amortisman tabi iktisadi kıymetlere (ATİK) ilişkin yüklenilen KDV ile faydalı ömrünü tamamlamadan zayi olan veya istisna kapsamında teslim edilen ATİK'lere ilişkin yüklenilen KDV'nin kullanılan süreye isabet eden kısmının indirim konusu yapılması mümkündür.

Buna göre, ATİK'in Maliye Bakanlığınca belirlenen faydalı ömrünü tamamladıktan sonra zayi olması veya istisna kapsamında teslim edilmesi halinde bu kıymetin alımında yüklenilen ve indirim konusu yapılan KDV'nin indirim hesaplarından çıkarılmasına ilişkin herhangi bir düzeltme işlemi yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

¹ Danıştay 4 üncü Dairesinin 03.10.1979 tarih ve E.1979/48, K.1979/2429 sayılı kararı. (Şükrü KIZILOL, Danıştay Kararları ve özeldeler cilt 1, sahife 459)

Ancak ATİK'in faydalı ömrünü tamamlamadan zayi olması veya istisna kapsamında teslim edilmesi durumunda, bu kıymetin alımında yüklenilen KDV'nin, faydalı ömrünün işletmede kullanılan süresine isabet eden kısmı için herhangi bir düzeltme işlemi yapılmayacaktır. ATİK'in zayi olduğu veya istisna kapsamında teslim edildiği tarih itibarıyla faydalı ömrünün kalan kısmına (faydalı ömrünün işletmede kullanılmayan süresine) isabet eden yüklenilen KDV'nin ise indirim konusu yapılması mümkün değildir. Daha önce indirim konusu yapılan KDV'nin ATİK'in zayi olduğu veya istisna kapsamında teslim edildiği dönem beyannamesinde "Daha Önce İndirim Konusu Yapılan KDV'nin İlavesi" satırında beyan edilmek suretiyle indirim hesaplarından çıkarılması gerekir. ATİK'in işletmede kullanılan süresinin tespitinde ATİK'in işletmede kullanıldığı her 12 ay ile 12 aydan kısa olan süreler bir yıl olarak kabul edilecektir.

***Örnek:** (A) Ltd. Şti. 1/4/2015 tarihinde 150.000 TL bedelle satın alarak aktifine kaydettiği faydalı ömrü 5 yıl olan minibüs için 27.000 TL KDV ödemiştir. Söz konusu minibüs 5/6/2018 tarihinde yanarak zayi olmuştur. Bu durumda, minibüsün alımında yüklenilen KDV tutarının işletmede kullanılan süreye (38 ay kullanıldığından 4 yıl olarak dikkate alınmıştır) isabet eden kısmı olan 21.600 TL (27.000/5x4) için düzeltme yapılmasına gerek bulunmamaktadır. Minibüs, faydalı ömrünü tamamlamadan zayi olduğundan kalan 1 yıl için daha önce indirim konusu yapılan 5.400 TL'nin (27.000-21.600) indirim hesaplarından çıkarılmak suretiyle düzeltilmesi gerekmektedir."*

1.3. Para Çalınması :

Çalınan paralar için yapılacak işlem, çalınan para tutarının alacak kaydına karşılık ilgili gider hesabına borç kaydı yapılması ve bu giderin KKEG olarak dikkate alınmasıdır.

Nitekim, İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilen 04.09.2013 tarih ve 1435 sayılı özelgede ;

".....noterliğiniz kasasından çalışanınız tarafından çalınan paranın serbest meslek kazancınızın tespitinde gider olarak indirilmesi mümkün bulunmamaktadır."

denilmiştir.

1.4. Çalınma Nedeniyle Sigorta Şirketinden Tazminat Alınması ve Tazminat İçin Fatura Düzenlenmesi :

Maliye İdaresi önceleri çalınma nedeniyle sigorta şirketinden alınan tazminatın KKEG tutarını azalttığı, çalınan mal değerini aşan tazminat kısmının vergiye tabi gelir olduğu görüşündeydi.

Nitekim, Adana Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilen 10.09.2011 tarih ve 2010-2339-KV-70 sayılı özelgede ;

“.....çalınan emtia değerinin gider veya maliyet olarak dikkate alınması mümkün değildir. Bununla birlikte, çalınan emtia ile ilgili olarak sigortadan alınan tazminatların emtianın değerini aşan kısmının gelir olarak dikkate alınması gerekmektedir.”

denilmişti.

Bu görüş bize göre doğrudur.

Fakat Maliye İdaresi daha sonra bu özelgede yer alan görüşü değiştirmiş olup, yeni görüş, İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilen (27.07.2017 tarih ve 62030549-125(6-2015/417) sayılı özelgede şöyle ifade edilmiştir :

“.....çalınan motosikletin bedelinin gider veya maliyet olarak dikkate alınması mümkün değildir. Bununla birlikte, çalınan motosiklet ile ilgili olarak sigortadan alınan tazminatın gelir olarak dikkate alınması gerektiği tabiidir.”

Görüldüğü gibi, Maliye İdaresi önceki özelgede sigorta şirketinden alınan tazminatın öncelikle KKEG tutarının azaltılmasını sağlayacağı, sadece aşan kısmın vergiye tabi olduğu görüşünde iken görüşünü değiştirerek, KKEG tutarının aynen kalacağı, tazminatın tamamının vergiye tabi gelirlere ekleneceği görüşünü benimsemeye başlamıştır. ²

Maliye İdaresi sigorta şirketlerinden alınan tazminatlar için fatura düzenlenmesini istemektedir. Nitekim İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 21.12.2006 tarih ve 12593 sayılı özelgesinde, mal çalınması nedeniyle sigorta şirketinden alınan tazminat için fatura düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Tazminat alınması bu fatura da KDV hesaplanmasını gerektiren bir işlem olmadığı için bu faturada KDV hesaplanmayacağı ve fatura tutarının KDV beyannamesinde gösterilemeyeceği tabiidir. ³

² Her ne kadar Vergi Usul Kanunu'nun 329 ve 330 uncu maddelerinde amortismanına tabi mallar ile emtiaya ilişkin sigorta tazminatlarının maliyet bedelini aşan kısmının vergiye tabi gelir olarak dikkate alınması gerektiği hükmü var ise de, bu maddelerin hırsızlık olayları sonucu kaybedilen malları kapsamadığı görülmektedir.

³ Yaklaşım Dergisi Nisan 2009 sayısında yayımlanan “TAZMİNAT OLARAK ALINAN PARALARIN KDV KARŞISINDAKİ DURUMU” başlıklı yazımızda konu hakkında detaylı bilgi bulunmaktadır.

(www.denet.com.tr/yayinlarimiz/makaleler/mehmetmac/2009)

DENET DUYURU

Sayı : 2022/089

1.5. Çalınan Malın Kayıtlardan Çıkarılmasında Fatura Düzenlenmesi Gerekmemektedir :

Vergi Usul Kanunu'nun 229 uncu maddesindeki fatura tarifi şöyledir;

“Fatura, satılan emtia ve yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.”

Bu tarife göre mal çalınması satış niteliği taşımadığı için, çalınma olayı nedeniyle malın stoklardan veya ilgili sabit kıymet hesabından çıkarılmasında fatura düzenlenmesi gerekmemektedir.

Nitekim İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 15.01.2021 tarih ve 36894 sayılı özelgesinde;

“..... çalınan söz konusu aracın kayıtlardan çıkarılmasında fatura düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır.”

denilmiştir.

1.6. Mal Kaybının Çalınma Nedenli Olduğunun Tevsiki :

Yukarıdaki bölümlerde yaptığımız açıklamalar mal kaybının çalınma suretiyle meydana geldiği haller için geçerlidir.

Mal kaybının çalınma suretiyle oluştuğu tevsik edilemiyorsa ve bu kaybın nasıl meydana geldiği konusunda açıklama yapılamıyorsa, söz konusu malın emsal bedeli üzerinden kayıt dışı olarak satıldığı varsayımına göre vergi hesaplamaları yapılması gerektiği görüşüyle hareket edilmektedir. Para çalınmalarında da çalınma olayının tevsik edilememesi durumunda bu paranın ortaklara dağıtılmış kar payı olduğu varsayımına göre vergileme yapılması ihtimal dahilindedir.

Çalınma olayının tevsikinde en çok kullanılan belge polis tarafından hazırlanan tutanaktır. Varsa çalınma olayını belgeleyen görüntüler, şahit ifadeleri gibi unsurlar tevsik için destekleyici unsurlar olabilir.

Çalınma olayı firma içinde düzenlenip yetkililer ve ilgili personel tarafından imzalanan bir yazı ile de tevsik edilebilir. Ancak resmi niteliği dolayısıyla polise ifade verilerek düzenlenen tutanak, tevsik gücü daha kuvvetli bir belgedir.

Hırsızın yakalanması, buna bağlı olarak suçu kanıtlayan deliller elde edilmesi de tevsiki sağlayabilir.

Malın çalınmaya karşı sigortalı olması durumunda, sigorta şirketinin çalınma olayını kabul ederek tazminat ödemiş olması -muvazaa halleri hariç olmak üzere- hırsızlığın tevsikini destekleyici nitelik taşımaktadır.

Zira tazminatın ödenmesi, sigorta şirketinin çalınma olayının gerçekliği konusunda ikna olduğu anlamına gelmektedir.

2. MAL KAYBININ SEBEBİ İZAH EDİLEMİYORSA YAPILMASI GEREKEN İŞLEMLER, STOK SAYIM NOKSANLIKLARININ DURUMU, İMALAT FİRESİ ve TİCARİ FİRELERİN KONUSU İLE İLGİSİ :

Yukarıdaki 1.6. no.lu bölümde belirttiğimiz gibi hırsızlık olaylarının tevsiki önemlidir.

Bu konuda idarenin hassasiyet göstermesi doğal karşılanmalıdır. Zira kötü niyetli tüccarlar, malları işletmeden çekip açıktan satarak bu olayı hırsızlık şeklinde ifade edebilirler.

Dolayısıyla hırsızlık tevsik edilemezse, çalınan malın kayıtlı değerinin KKEG olarak beyanı ve KDV indirim iptali yeterli görülmemekle, malın emsal satış bedeli üzerinden satıldığı varsayımına göre hasılat eksikliği ve hesaplanması gereken KDV eksikliği iddiası ile tarhiyat yapılabilir.

Nitekim 30.05.1966 tarih ve 140 no.lu Hesap Uzmanları Kurulu Danışma Komisyonu kararında, sebebi izah edilemeyen stok sayım noksanlıkları konusunda, bu eksik malların emsal bedel üzerinden satıldığı varsayımına göre işlem yapılması esas benimsenmiştir.

Mal çalınma olayları çoğu zaman stok sayımlarında fiili stokun kaydi stoka göre daha az olduğunun tespiti suretiyle fark edilmektedir.

Söz konusu stok sayım noksanlarının sebebi izah edilemediği takdirde, tarhiyata uğramamak için bu malların emsal satış bedeli üzerinden hasılat kaydı oluşturulmalı ve aynı bedel üzerinden KDV hesaplanmalıdır.

Stok sayım noksanlığı oldukça geniş bir konu olup bu konu ile ilgili izahatımızı içeren yazımıza bakılabilir.⁴

Stok sayım noksanlıklarının imalat firesi ve ticari fire ile izahı mümkündür. Fire ile izah edilebilen stok sayım noksanlıkları mal çalınması olarak nitelendirilemez.

⁴ Yaklaşım Dergisi Şubat 1995 sayısında yayımlanan “*STOK SAYIM FARKLARI*” başlıklı yazımız. (www.denet.com.tr/yayinlarimiz/makaleler/mehmetmac/1995)

3. SATILMIŞ GİBİ GÖSTERİLMEK SURETİYLE MAL ÇALINMASI:

Bazı mal çalınmaları, firmanın personeli eliyle gerçekleşmektedir.

Nitekim bir özelge⁵ talebine konu olan hırsızlık eylemi, firmanın bir elemanı tarafından, mallar satılmış gibi bazı müşteriler adına fatura ettirilmek, bu şekilde ele geçirilen malın faturasız olarak başka firmalara satılması suretiyle gerçekleştirilmiştir.

Bahsi geçen özelgede şöyle denilmektedir :

“..... özelge talep formunuzda şirketinizin, personeliniz tarafından dolandırılması olarak ifade edilen olayda, gerçek mahiyet itibarıyla şirketiniz açısından gerçekleştirilmiş bir satış işleminden dolayısıyla da ticari kazancın elde edilmesi ve idamesinden kaynaklanan bir alacaktan söz edilemeyeceğinden şüpheli alacak karşılığı ayrılması ve gider yazılması mümkün bulunmamaktadır. Ayrıca, personeliniz tarafından sahte kaşe vb. yollarla şirketinizden çekilen mallara ilişkin olarak daha önce şirketinizce kurum kazancına dahil edilen satış bedeli ile KDV'nin "Personelden alacaklar" hesabında kaydedilmek suretiyle anılan şahıstan tahsili yoluna gidilmesi gerekmektedir.”

Görüldüğü gibi böyle bir olayda ;

- Hırsızlık yoluyla kaybedilen malların maliyet bedeli normalde KKEG olarak kaydedilmesi gerekirken beraber hırsız bilinen bir kişi (personel) olduğu için istenirse bu mala ait maliyet ve indirim iptaline tabi tutulan KDV'si hırsız personelin cari hesabına borç yazılmak suretiyle tahsili için çaba gösterilebilir.
- Özelgede görüleceği üzere hırsızın cari hesabına yazılan bu alacak için şüpheli alacak karşılığı ayrılmasına izin verilmemektedir.
- Düzenlenen faturalar gerçeği yansıtmadığı için söz konusu faturalar için iade faturası istenmesi veya fatura iptali suretiyle hasılat ve hesaplanan KDV kayıtları kapatılmalıdır.

⁵ İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 11.04.2014 tarih ve 62030549 – 125 (6-2012/56) – 864 sayılı özelgesi.

4. NAKLİYE ESNASINDA ÇALINAN VEYA KAYBOLAN MALLAR :

Malın nakliye esnasında çalınması veya kaybolması oldukça geniş detaylar içeren bir konudur.

Bu nedenle, konu hakkında hazırladığımız başka bir yazımızı ⁶ işaret etmekle yetiniyoruz.

5. SONUÇ :

Vergi mükellefiyeti ile ilgili bulunan malların veya paraların çalınması halinde, bu kaybın vergi tutarlarını etkilememesi istenmektedir. Çünkü Devletin vergisel açıdan hakkı bulunan bu mal varlıklarının hırsızlık yoluyla elden çıkması, ilgili mükellefin sorumluluğunda olan bir konudur.

Mal hırsızlık yoluyla kaybedilmişse bu malın maliyet bedeli ve KDV'si KKEG olarak dikkate alınmaktadır.

Hırsız belli ise KKEG yerine hırsızın cari hesabına kayıt yapılarak tahsilat sureci başlatılabilir. Ancak bu şekilde oluşan alacak için karşılık ayrılamaz ve bu alacak değersiz alacak olarak kabul edilen gider yazılamaz.

Mal kaybının sebebi izah edilemiyorsa, bu malın emsal bedeli üzerinden satıldığı varsayımına göre hesaplanan vergilerin beyanı istenmektedir.

Hırsızlık yoluyla veya sebebi izah edilemeyen şekilde meydana gelen mal kayıpları hakkında birçok detay mevcut olup, bu detayların Maliye İdaresi'nce hazırlanacak bir metin ile duyurulmasında yarar görüyoruz.

⁶ Yaklaşım Dergisi'nin Aralık 2015 sayısında yayımlanmış olan “NAKLİYE ESNASINDA ÇALINAN VEYA KAYBOLAN MALLARLA İLGİLİ OLARAK SATICININ, KARGO FİRMASININ VE ALICININ VERGİSEL DURUMU” başlıklı yazımız.

([www.denet.com.tr/yayinlarimiz/makalelerimiz/Mehmet Mac/2015](http://www.denet.com.tr/yayinlarimiz/makalelerimiz/Mehmet_Mac/2015))

DENET DUYURU

Sayı : 2022/089

KAYNAKÇA :

- Yaklaşım Dergisi'nin Haziran 2000 sayısında yayımlanan "HIRSIZLIK OLAYLARI" başlıklı yazımız. (www.denet.com.tr/makalelerimiz/mehmetmac/2000)
- Danıştay 4 üncü Dairesinin 03.10.1979 tarih ve E.1979/48, K.1979/2429 sayılı kararı. (Şükrü KIZILLOT, Danıştay Kararları ve özelgeler cilt 1, sahife 459)
- Vergi Usul Kanunu'nun 329 ve 330 uncu maddelerinde amortisman tabi mallar ile emtiaya ilişkin sigorta tazminatlarının maliyet bedelini aşan kısmının vergiye tabi gelir olarak dikkate alınması gerektiği hükmü vardır. Ancak bu hükümlerin hırsızlık olayları sonucu kaybedilen malları kapsamadığı görüşünderiz.
- Yaklaşım Dergisi Nisan 2009 sayısında yayımlanan "TAZMİNAT OLARAK ALINAN PARALARIN KDV KARŞISINDAKİ DURUMU" başlıklı yazımızda konu hakkında detaylı bilgi bulunmaktadır. (www.denet.com.tr/yayınlarımız/makaleler/mehmetmac/2009)
- Yaklaşım Dergisi Şubat 1995 sayısında yayımlanan "STOK SAYIM FARKLARI" başlıklı yazımız. (www.denet.com.tr/yayınlarımız/makaleler/mehmetmac/1995)
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 11.04.2014 tarih ve 62030549 - 125 (6-2012/56) - 864 sayılı özelgesi.
- Yaklaşım Dergisi'nin Aralık 2015 sayısında yayımlanmış olan "NAKLİYE ESNASINDA ÇALINAN VEYA KAYBOLAN MALLARLA İLGİLİ OLARAK SATICININ, KARGO FIRMASININ VE ALICININ VERGİSEL DURUMU" başlıklı yazımız. (www.denet.com.tr/yayınlarımız/makalelerimiz/Mehmet Maç/2015)
- 30.05.1966 tarih ve 140 no.lu Hesap Uzmanları Danışma Komisyonu Kararı.